Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0230

Novačenje otrok v organizirani kriminal

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. junija 2026 o novačenju otrok v organizirani kriminal (2026/2725(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Konvencije OZN o otrokovih pravicah,

– ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN 79/188 o preprečevanju nasilja organiziranih kriminalnih združb in terorističnih skupin nad otroki in boja proti njemu na področju preprečevanja kriminala in kazenskega pravosodja,

– ob upoštevanju resolucije ekonomsko-socialnega sveta OZN 2024/12 o ravnanju z otroki, povezanimi s terorističnimi skupinami, vključno z otroki, ki jih te skupine novačijo in izkoriščajo,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 1. aprila 2025 z naslovom ProtectEU 2025–2030: evropska strategija notranje varnosti (COM(2025)0148),

– ob upoštevanju Europolovega poročila z oceno ogroženosti zaradi organiziranega kriminala in hudih kaznivih dejanj v EU (EU-SOCTA) za leto 2025,

– ob upoštevanju prihodnjega akcijskega načrta EU za zaščito otrok pred kriminalom,

– ob upoštevanju projekta za mladoletnike STRIVE, ki sta ga izvedla EU in Urad OZN za droge in kriminal (UNODC), in ugotovitev iz njegove ocene,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (akt o digitalnih storitvah)[1], zlasti določb o varstvu mladoletnikov v spletu, oceni in zmanjšanju sistemskih tveganj nezakonitih vsebin in škodljivega spletnega

[1] UL L 277, 27.10.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

vedenja, priporočilnih sistemih ter odgovornosti zelo velikih spletnih platform in iskalnikov,

– ob upoštevanju smernic Komisije v okviru akta o digitalnih storitvah z dne 14. julija 2025 o zaščiti mladoletnikov[2],

– ob upoštevanju Europolovega obvestila o obveščevalnih podatkih z dne 12. novembra 2024 o novačenju mladih storilcev v kriminalne mreže,

– ob upoštevanju delovnega dokumenta Svetovnega urada za raziskave in predvidevanje pri UNICEF Innocenti iz septembra 2024 o udeležbi otrok v organiziranem nasilju: novi trendi in vrzeli v znanju,

– ob upoštevanju strategij EU o otrokovih pravicah in o drogah,

– ob upoštevanju predstavitve Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve z dne 4. junija 2025 o radikalizaciji v spletu s poudarkom na novačenju otrok za organizirani kriminal in terorizem,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. januarja 2026 o umoru Mehdija Kessacija: nujno potrebno obsežno evropsko ukrepanje proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami[3],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku[4],

– ob upoštevanju člena 136(2) Poslovnika,

A. ker organizirane kriminalne in teroristične skupine v sklopu svojih operativnih strategij vse pogosteje novačijo in izkoriščajo otroke, tudi zato, da bi odrasle storilce zaščitile pred odkritjem in pregonom ter širile nezakonite dejavnosti;

B. ker Europolovo obvestilo o obveščevalnih podatkih iz novembra 2024 kaže, da mladoletniki, ki jih novačijo kriminalne mreže, običajno nimajo neposrednega stika z višjimi krogi v teh organizacijah in se mobilizirajo prek ponudnikov kriminalnih storitev; ker ti mladoletniki prav zaradi tega, ker ne poznajo strukture teh mrež in pogosto nimajo kazenske evidence, veljajo za manj tvegane operativce, za katere je manj verjetno, da bodo organom kazenskega pregona izdali koristne informacije, če bodo aretirani;

C. ker novačenje in izkoriščanje otrok s strani organiziranih kriminalnih in terorističnih skupin krši temeljne pravice otrok, med drugim

---

2 UL C, C/2025/5519, 10.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.
3 Sprejeta besedila, P10_TA(2026)0007.
4 UL L 132, 21.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/800/oj.

njihovo dostojanstvo, kar ima hude posledice za njihovo varnost in prihodnost; ker je ranljivost otrok za novačenje v organizirane kriminalne mreže posledica kumulativnih in presečnih dejavnikov tveganja, na primer šibkega občutka pripadnosti, slabih izkušenj v otroštvu in težav z duševnim zdravjem, kar se namerno izkorišča; ker je za učinkovito preprečevanje potreben celosten odziv, pri katerem bodo upoštevani vsi ti dejavniki;

D. ker je bilo novačenje otrok prvotno humanitarna problematika, zdaj pa sistemsko omogoča organizirani kriminal in je postalo del operativnih modelov kriminalnih mrež ter ovira mir, varnost in razvoj; ker kriminalne združbe, ki novačijo otroke, ogrožajo varnost EU, spodbujajo kriminaliteto ter ohranjajo cikle nasilja in negotovosti med generacijami;

E. ker te prakse olajšuje tehnološki razvoj, ki lahko normalizira in spodbudi kriminalno vedenje med otroki;

F. ker je bilo v Europolovem pregledu za leto 2024 opredeljenih 821 kriminalnih mrež z visokim tveganjem, dejavnih v EU, ki po ocenah ustvarijo od 92 do 188 milijard EUR letnih prihodkov, kar predstavlja približno 0,7–1,4 % BDP Unije[5]; ker so mladoletniki vpleteni v več kot 70 % nezakonitih tržnih dejavnosti, med drugim v trgovino s prepovedanimi drogami, izsiljevanje, spletne goljufije, pranje denarja, nedovoljeno trgovino s strelnim orožjem in nasiljem kot storitvijo, pri čemer kriminalne mreže otroke, mlajše od 12 let, izkoriščajo za naloge, kot so ulična prodaja, kurirstvo gotovine in iskanje drog v ladijskih zabojnikih;

G. ker se hudodelske združbe sistematično osredotočajo na otroke v zelo ranljivem položaju, zlasti tiste, ki se soočajo s socialno-ekonomsko izključenostjo, šolskim osipom in razpadom družine, ali otroke migrante, pri čemer izkoriščajo njihovo ekonomsko negotovost, socialno marginalizacijo in neozaveščenost o tveganjih;

H. ker so deklice in mlade ženske vse bolj vpletene v organizirani kriminal, čeprav jih kazenskopravni sistemi pogosto spregledajo, pri čemer je 22 % identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v zahodni in južni Evropi prisiljenih v kriminalne dejavnosti, predvsem v trgovino s prepovedanimi drogami;

I. ker sta nedovoljena trgovina s strelnim orožjem in nezakonita uporaba pirotehničnih izdelkov prispevali k prehodu od manjših kaznivih dejanj k hujšim in nasilnim kaznivim dejanjem, v katera so vpleteni mladoletniki, med drugim k izsiljevanju in ubojem; ker lahko osebe, ki novačijo storilce kaznivih dejanj, mladoletnikom za uboj ponudijo znatne finančne spodbude v višini od nekaj tisoč do dvajset

---

5 Poročilo Europola z dne 4. aprila 2024, Decoding the EU’s most threatening criminal networks (Dekodiranje najnevarnejših kriminalnih mrež v EU), posodobljeno maja 2026.

tisoč evrov;

J. ker sta ustrahovanje in prisila pri preprodaji drog glavni način, kako organizirane kriminalne mreže novačijo in izkoriščajo otroke prek zadolževanja, pridobivanja za spolne namene in nasilja; ker imajo ta omrežja čezmejni doseg, zato se s temi pojavi ni mogoče ustrezno spopadati zgolj z nacionalnimi ukrepi;

K. ker je zaradi širitve trgov z drogami vpletenost mladoletnikov dosegla skrb zbujajočo raven, o čemer priča skokovito povečanje uporabe pomembnih logističnih vozlišč, vključno s pristanišči; ker je zaradi neenakih učinkov opredelitve organiziranega kriminala v državah članicah EU zbiranje podatkov bolj zapleteno, njihova primerljivost pa zmanjšana, in ker so zato podatki o mladoletnikih, vpletenih v organizirani kriminal, maloštevilni, pogosto nezanesljivi in komaj primerljivi zaradi različne starosti za kazensko odgovornost in premajhnega števila prijav;

L. ker so premajhne naložbe v javne storitve, med drugim preventivo, izobraževanje in zdravstvo, temeljni vzrok za novačenje otrok s strani organiziranih kriminalnih združb;

M. ker razdrobljeni institucionalni odzivi in nezadostno usklajevanje med sistemi za zaščito otrok, pravosodnimi organi, varnostnimi agencijami in digitalnimi regulatorji ustvarjajo vrzeli, ki jih izkoriščajo kriminalne združbe; ker je Parlament v resoluciji o umoru Mehdija Kessacija v Marseillu obsodil sistematično novačenje mladih s strani kriminalnih združb in pozval k odločnejšemu preprečevanju, zaščiti in pregonu, vključno s specializirano podporo mladoletnikom, da bi se izognili izkoriščanju in se ponovno vključili v družbo;

N. ker je Europol aprila 2025 ustanovil operativno projektno skupino GRIMM za usklajevanje s tehnološkimi podjetji, da bi identificirali novačenje otrok prek družbenih medijev in sporočilnih platform, in ker to skupino vodi Švedska, združuje pa pripadnike policije iz Belgije, Danske, Finske, Francije, Nemčije, Nizozemske in Norveške;

O. ker pristopi na podlagi dokazov, na primer projekt EU-UNODC STRIVE Juvenile, dokazujejo učinkovitost preventivnih, medsektorskih in na travmi temelječih odzivov, ki upoštevajo vidik spola in so osredotočeni na otroke;

1. odločno obsoja novačenje in izkoriščanje otrok s strani organiziranih kriminalnih in terorističnih skupin v vseh oblikah, tako v spletu kot drugod;

2. priznava, da je novačenje otrok hudo kaznivo dejanje zoper otroke in huda kršitev človekovih pravic; poudarja, da gre za spreminjajočo se notranjo in zunanjo varnostno grožnjo za Evropsko unijo, ki zahteva celovit odziv, osredotočen na zaščito, zgodnje preprečevanje, dostop do pravic in kontinuiteto izobraževanja, ki bo zajemal notranjevarnostne, pravosodne, socialne in izobraževalne sisteme ter

strategije in ukrepe za izboljšave okvira za zaščito otrok, tako v spletu kot drugod;

3. opozarja, da je otrok predvsem otrok in bi ga bilo treba temu ustrezno tudi obravnavati, ter poziva države članice, naj poskrbijo, da bo vedno najprej upoštevana otrokova korist;

4. poziva Komisijo in države članice, naj preprečevanje novačenja otrok, ki ga izvajajo organizirane kriminalne in teroristične skupine, in odzivanje nanj izrecno priznajo kot prednostno področje v prihodnjem akcijskem načrtu EU za zaščito otrok pred kriminalom; poziva, da se v ta akcijski načrt vključi namenski steber za preprečevanje z mehanizmi zgodnjega opozarjanja, v katerem bodo sodelovale šole, socialne službe in družine, ter v mlade usmerjen pristop, ki bo osredotočen na pridobivanje življenjskih spretnosti z neposrednim sodelovanjem skupnosti;

5. poziva Komisijo, naj novačenje otrok s strani organiziranih kriminalnih združb obravnava tudi v prihodnjem zakonodajnem predlogu za posodobljena pravila o organiziranem kriminalu; poziva jo, naj razmisli o tem, da bi v ta predlog vključila posebne določbe, kot so oteževalne okoliščine za novačenje otrok; v zvezi s tem znova poziva k oblikovanju nove skupne opredelitve hudodelske združbe, da bi upoštevali tudi uporabo nasilja, korupcije in ustrahovanja s strani kriminalnih združb;

6. poziva Komisijo, naj čim prej objavi zakonodajni predlog za revizijo direktive EU o pirotehničnih izdelkih[6], da bi vključila uporabo pirotehničnih izdelkov kot orožja, med drugim izkoriščanje ranljivih mladih; spodbuja države članice, naj tesneje sodelujejo z Europolom in Eurojustom, zlasti v pristaniščih, logističnih vozliščih in na mestnih območjih z ranljivimi skupnostmi, izmenjujejo dobro prakso in izvajajo usposabljanje za prepoznavanje sumljivih dejavnosti, v katerih so vpleteni otroci, in poročanje o njih;

7. poziva Komisijo in države članice, naj ustrahovanje, povezano z drogami, priznajo kot uveljavljen način novačenja v organizirani kriminal; poziva države članice, naj v nacionalne strategije proti novačenju otrok izrecno vključijo medagencijske odzive na ustrahovanje, povezano z drogami, pri čemer naj se opirajo na nastajajoče modele dobre prakse;

8. poziva k pristopu „preprečevanje na prvem mestu“ in integriranim sistemom zaščite, ki so osredotočeni na otroke, upoštevajo vidik spola in travme ter so medsektorski, s poudarkom na zgodnjem prepoznavanju ogroženih otrok, ukrepih v skupnosti ter krepitvi družin in socialnih storitev; opozarja na pozitivno vlogo športa,

---

6 Direktiva 2013/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo pirotehničnih izdelkov na trgu (UL L 178, 28.6.2013, str. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/29/oj).

izobraževalnih združenj in organizacij skupnosti pri ustvarjanju varnega, zdravega in vključujočega okolja;

9. meni, da so zaradi čezmejne narave organiziranega kriminala strogo nacionalni odzivi za zaščito žrtev neustrezni za otroke in mlade; poziva k tesnejšemu sodelovanju med varnostnim, pravosodnim, izobraževalnim in zdravstvenim sektorjem ter sektorjem za zaščito otrok, pa tudi k javno-zasebnim partnerstvom, da bi zagotovili celovite in medsektorske okvire za zaščito otrok, tako v spletu kot drugod;

10. poudarja, da ima spletno novačenje otrok zdaj osrednjo vlogo v operativnih modelih organiziranih kriminalnih in terorističnih skupin, ki sistematično izkoriščajo digitalne storitve za prepoznavanje, ciljanje, napeljevanje, manipulacijo in prisilo otrok; poudarja, da pri spletnem novačenju otrok s strani organiziranih kriminalnih mrež zaradi omejenega sodelovanja platform obstaja precejšnja vrzel pri izvrševanju; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da bodo platforme izpolnjevale obstoječe obveznosti;

11. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo za zanesljivo in dosledno izvrševanje akta o digitalnih storitvah, ki bo skladno s pravicami otrok, pa tudi s smernicami Komisije o zaščiti mladoletnikov;

12. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo izvrševanje digitalne zakonodaje EU celovito, po potrebi poveča obveznosti platform, da ukrepajo proti izkoriščanju in novačenju otrok, ter izboljša zaščito mladoletnikov v spletu s prihodnjim aktom o digitalni pravičnosti, pri čemer naj odpravi regulativne vrzeli na področjih, kot so vgrajena varnost, starosti primerne privzete vrednosti in ciljno usmerjene poslovne prakse za otroke, hkrati pa poskrbi, da bodo novi ukrepi sorazmerni, podprti z dokazi in skladni s širšim digitalnim regulativnim okvirom;

13. poudarja vse večjo grožnjo kriminala kot storitve, med drugim nasilja kot storitve, pri katerem se mladi novačijo prek spleta, da bi opravljali nasilne naloge; pozdravlja Europolovo operativno projektno skupino GRIMM ter poziva države članice, Europol in Eurojust, naj pospešijo skupne preiskave tistih, ki novačijo in napeljujejo, in akterjev na visoki ravni, namesto da izvršilne ukrepe omejujejo na mladoletnike, ki zagrešijo kazniva dejanja;

14. poudarja, da je treba otroke, vpletene v kriminalne dejavnosti zaradi novačenja, obravnavati v skladu z mednarodnimi standardi; opozarja, da do sodelovanja z nasilnimi skupinami pogosto pride s postopno prisilo in skupinsko dinamiko, ne zaradi ideološke pripadnosti;

15. poudarja, da je treba vedno primerno upoštevati okoliščine vsakega primera, vključno s prisilo in izkoriščanjem, pa tudi težo storjenega kaznivega dejanja, stopnjo tveganja, ki ga storilec predstavlja za javno varnost, ter veljavno zakonodajo EU in nacionalno zakonodajo;

16. poziva k otrokom prijaznim pravosodnim sistemom, ki upoštevajo vidik spola in travme, ter k prilagojenim medsektorskim programom ponovnega vključevanja, ki prav tako upoštevajo travme, med drugim k možnostim izobraževanja, skrbi za duševno zdravje in psihosocialni podpori, okrevanju in rehabilitaciji, zaščiti pred povračilnimi ukrepi, tudi za družine, možnostim dostojne zaposlitve ter ukrepom za preprečevanje stigmatizacije in ponovnega novačenja; opozarja, da bi bilo treba v skladu z Direktivo (EU) 2016/800 odvzem prostosti otroku, zlasti pridržanje, odrediti le kot skrajni ukrep, pristojni organi držav članic pa bi morali uporabiti alternativne ukrepe, če je le mogoče; ugotavlja, da se je restorativna pravičnost v nekaterih državah članicah izkazala za učinkovito;

17. poziva države članice, naj izboljšajo interoperabilno in medsektorsko zbiranje in izmenjavo podatkov o novačenju otrok v organizirane kriminalne in teroristične skupine, vključno z razčlenjenimi in usklajenimi podatki na ravni EU, da bi bolje razumeli trende in dejavnike tveganja; poudarja, da je treba pri vsakem zbiranju, obdelavi ali izmenjavi podatkov o otrocih v celoti spoštovati pravila o varstvu podatkov in načelo nediskriminacije;

18. podpira nadgradnjo uspešnih z dokazi podprtih pobud, kot sta projekt EU-UNODC STRIVE za mladoletnike in njegova strateška naslednica, pobuda EU-UNODC Protecting Futures, tudi v nestabilnih razmerah in konfliktih;

19. poziva k tesnejšemu mednarodnemu sodelovanju s partnerskimi državami, da bi se spopadli s čezmejnimi mrežami za novačenje in preprečili eksternalizacijo izkoriščanja za namene kriminala;

20. poudarja, da je treba v okviru tega sodelovanja posebno pozornost nameniti otrokom, ki so bolj ranljivi, tudi tistim brez spremstva in migrantom, ter jim ponuditi varne kanale za prijavo, skrbništvo, pravno pomoč in čezmejne mehanizme za zaščito, ki temeljijo na pravicah;

21. poudarja, da je pomembno odpraviti temeljne vzroke, med drugim revščino, neenakost, izključenost, nezadostno izobrazbo in izpostavljenost nasilju ter premajhne naložbe v javne storitve; poziva Komisijo in države članice, naj povečajo finančno podporo organizacijam civilne družbe, pobudam v skupnosti, športnim združenjem in izobraževalnim programom na območjih, ki so najbolj izpostavljena novačenju v organizirani kriminal, ter ponudijo verodostojne alternative kriminalnim potem;

22. je zlasti zaskrbljen zaradi nesorazmernega ciljanja in izkoriščanja deklic in mladih žensk s strani organiziranih kriminalnih mrež, tudi s pridobivanjem otrok za spolne namene, trgovino z ljudmi in spolnim izkoriščanjem; poudarja, da se dekleta soočajo s posebnimi ovirami, ko se želijo izogniti prisili kriminalnih združb, poiskati pravno varstvo ter začeti okrevanje in reintegracijo, in poziva države članice, naj pri

vseh preventivnih, zaščitnih in podpornih ukrepih upoštevajo vidik spola ter posebno ranljivost in potrebe deklet; v zvezi s tem opozarja na obveznosti iz direktive o boju proti trgovini z ljudmi[7];

23. poziva Komisijo in države članice, naj prek ustreznih programov EU dodelijo zadostna sredstva za preprečevanje novačenja otrok s strani organiziranih kriminalnih in terorističnih skupin in učinkovito odzivanje nanj, zlasti pa naj podprejo mrežo dežurnih telefonskih številk za 116 000 pogrešanih otrok kot ključno večagencijsko partnersko organizacijo pri identificiranju ogroženih otrok;

24. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic EU, Europolu ter Uradu OZN za droge in kriminal.

---

[7] Direktiva (EU) 2024/1712 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (UL L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj).